

06-03-2009

Sparsom udsættelse for UV-lys ved brug af uafskærmede sparepærer – men aflever dem som farligt affald og pas på hvis de går i stykker!

Det overvejes i øjeblikket at forbyde produktion af almindelige glødepærer i EU-sammenhænge hvorfor brug af sparepærer forventes at stige væsentlig i de kommende år – ikke mindst på grund af det nedsatte el-forbrug og den længere holdbarhed til gavn for miljøet. Der er dog grund til at være forsigtig i brugen af sparepærer.

Sundhedsstyrelsens søsterorganisation i England: Health Protection Agency (HPA) har undersøgt sparepærer i forskellige udgaver og disses udsendelse af ultraviolet lys (http://www.hpa.org.uk/webw/HPAweb&HPAwebPrinterFriendly/HPAweb_C/1223534061375?p=1204186170287).

Resultaterne viste, at en mindre del af de uafskærmede sparepærer – i 2 cm afstand - udsender UV-lys med en intensitet der svarer til midt på en sommerdag. I en afstand af 30 cm eller længere blev der ikke konstateret UV-lys i nævneværdig grad fra disse pærer. Sundhedsstyrelsen har forstået, at der kun er tale om, at en mindre andel af de ubeskyttede pærer - som har mindre fejl i gasrørens indre fosfor-lag (coating) – der udsender UV-lys i den størrelsesorden. Der er derimod ikke konstateret problemer med de afskærmede pærer hvor rørene er omkranset af en ekstra beskyttelseskappe (og som i kraft af dette ligner traditionelle glødepærer).

Sundhedsstyrelsen har ikke kendskab til anmeldelser af hud- eller øjenskader som følge af eksponering af lys fra sparepærer. De fleste sparepærer udsender endvidere et fluorescerende lys, som gør dem mindre egnede til præcisionsarbejde end traditionelle glødepærer, herunder vil nogle blive hurtigere udtrættet i øjnene ved anvendelse af denne type lys. Længerevarende ophold i umiddelbar nærhed af uafskærmede sparepærer anses derfor at foregå i meget lille udstrækning, og UV-eksponeringen af befolkningen fra uafskærmede sparepærer anses derfor ikke at være et nævneværdigt folkesundhedsproblem. Der er dog grund til at præcisere, at personer med særlig følsom, såkaldt fotosensitiv hud (fx Lupuspatienter) skal være forsigtige med at opholde sig i lang tid tæt på uafskærmede sparepærer, idet UV-lys fra sparepærer hos disse personer kan give hudproblemer.

Der er endvidere grund til at præcisere, at der er kviksølv i sparepærer (5-11 mg). Kviksølv er en farlig miljøgift hvor følgende symptomer typisk optræder ved akut kviksølvforgiftning: hovedpine, træthed, søvnbesvær og muskelsmerter, men ikke egentlige sygdomme. Ved længerevarende og større forgiftninger kan der opstå skader på centralnervesystemet, immunforsvaret, hormonale funktioner, mave-tarmsystemet, lever og nyrer samt for reproduktionen. Brugte og ødelagte sparepærer skal derfor afleveres på de kommunale genbrugsstationer eller til miljøbiler efter de lokale kommunale forskrifter for farligt affald. Ved uheld, hvor sparepærer er gået itu, er der endvidere grund til at præcisere, at man bør åbne vinduer og forlade rummet i mindst 30 min. Resterne bør herefter tørres op med våd klud og klistrende tape, og man bør iføre sig beskyttelseshandsker for at undgå hudkontakt. Resterne bør isoleres i lukkede glasbeholdere (syltetøjsglas), som derefter snarest afhændes som farligt affald. Man bør ikke benytte støvsuger i forbindelse med fjernelsen af delene fra ødelagte sparepærer, idet dette kan medføre, at kviksølvrester spredes rundt i indeluften.